

Revisionsutskottet

Hur integrationen fungerar

INLEDNING

Remiss

Revisionsutskottet beslutade den 7 november 2018 lämna ett betänkande om övervakningstemat Hur integrationen fungerar. Utskottet ska enligt 90 § 1 mom. i grundlagen underrätta riksdagen om relevanta iakttagelser vid övervakningen.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- politices doktor Mika Ala-Kauhaluoma
- licentiat i hälsovård Jukka Ohtonen
- magister i samhällsvetenskaper Sari Pitkänen
- forskare Hanna Rinne, Stiftelsen för Rehabilitering
- specialsakkunnig Panu Artemjeff, justitieministeriet
- projektkoordinator Mia Luhtasaari, justitieministeriet
- generalsekreterare Peter Kariuki, Delegationen för etniska relationer, justitieministeriet
- inrikesminister Kai Mykkänen, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Tiina Snellman, inrikesministeriet
- finansråd Tuulia Hakola-Uusitalo, finansministeriet
- specialsakkunnig Matthias Striffler, finansministeriet
- planeringschef Kirsi Kangaspunta, undervisnings- och kulturministeriet
- landsbygdsöverinspektör Marianne Selkäinaho, jord- och skogsbruksministeriet
- arbetsminister Jari Lindström, arbets- och näringsministeriet
- migrationsdirektör Sonja Hämäläinen, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Sari Haavisto, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Villiina Kazi, arbets- och näringsministeriet
- ledande effektivitetsrevisor Tanja Kirjavainen, Statens revisionsverk
- ledande effektivitetsrevisor Hannu Tervo, Statens revisionsverk
- utvecklingschef Heikki Tikanmäki, Pensionsskyddscentralen
- överinspektör Tiina Järvinen, Migrationsverket
- utredningschef Anu Castaneda, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- projektchef Ilona Korhonen, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland
- projektansvarig Ida Hinkka, Nylands arbets- och näringsbyrå
- specialforskare Pasi Saukkonen, Helsingfors stad
- integrationskoordinator Lilian Ivars, Närpes stad

Betänkande ReUB 6/2018 rd

- koordinator för invandrarfrågor Sari Kanervo, Åbo stad
- personaldirektör Riitta Silvennoinen, Aalto-universitetet
- forskardoktor Tiina Sotkasiira, Östra Finlands universitet
- rektor Tuomas Lankinen, Loimaan evankelinen kansanopisto
- specialforskare Simo Aho, Centrum för arbetslivsforskning. Tammerfors universitet
- forskare Satu Aaltonen, Åbo universitet, Åbo handelshögskola
- expert Miika Sahamies, Akava ry
- expert Mikko Räsänen, Finlands näringsliv rf
- näringsdirektör Marko Mäki-Hakola, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- verksamhetsledare Paula Yliselä, Landsbyggets Bildningsförbund rf
- näringspolitisk sakkunnig Jari Konttinen, Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf
- ombudsman Lauri Pakkanen, Byggnadsindustrin RT rf
- migrationsexpert Eve Kyntäjä, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- ledande expert Anna Tonteri, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- specialsakkunnig Anu Wikman-Immonen, Finlands Kommunförbund
- expert Ida Schaman, Finlands Flyktinghjälp
- samordnare för integrationsstöd Maria Pikkarainen, Finlands Röda Kors
- samordnare för invandrades företagande Kaisu Keisala-Kaseja, Företagarna i Finland rf
- direktör Minna Säävälä, Väestöliitto ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Helsingfors universitet, Ruralia-institutet
- Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf
- Arbetshälsoinstitutet
- Arbetarskyddscentralen rf
- Statens ekonomiska forskningscentral.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund

Vid sitt möte den 14 juni 2017 beslutade revisionsutskottet starta ett forskningsprojekt för att utreda hur integreringen av invandrare fungerar. Enligt utskottets uppfattning finns det inte tillräckligt utförlig dokumentation över vilket slags integreringsåtgärder som fungerar för olika invandrar-kategorier och individer. Med olika invandrar-kategorier avses invandrare som kommit till Finland av olika orsaker, till exempel på grundval av arbete eller asyl. Dessutom är skillnaderna stora bland invandrarna när det gäller utbildningsnivå och arbetslivsfärdigheter. I vårt samhälle finns det många olika aktörer som deltar i integreringsåtgärderna. Integreringsverksamheten är därför splittrad. Utskottet ställde också upp som mål att det skulle undersökas vilka integreringsåtgärder det är lönt och värt att genomföra inom de olika förvaltningsområdena, framför allt med avseende på sysselsättning för invandrarna.

De två rapporter som forskningsprojektet utmynnade i ger en bred bild av integreringsåtgärderna. Den första lyfter fram iakttagelsen att integration kan främjas genom mångsidigt stöd för med-

Betänkande ReUB 6/2018 rd

verkan och engagemang i arbetslivet¹. Enligt forskningsresultaten är det med tanke på sysselsättningen viktigt att utveckla integrationstjänsterna till en effektivt fungerande verksamhet. Dessutom är det nyttigt att ta fram tjänster där invandrare sysselsätts som mentorer för andra invandrare. Dessutom visar undersökningen att invandrare behöver snabbare kanaler till arbetsliv och studier.

Den andra rapporten från forskningsprojektet bygger på statistisk analys av registermaterial². Rapporten belyser vilken koppling det i fråga om invandrare som flyttat till Finland på 2000-talet finns mellan sysselsättning och integrationsplan samt olika åtgärder och kombinationer av åtgärder med anknytning till integrationsplanen. Resultaten visar att det var mer sällsynt att de som hade fått en integrationsplan fick anställning jämfört med dem som hade fått någon annan plan. Med annan plan avses i undersökningen olika typer av sysselsättningsplan, aktiveringsplan eller specificerad jobbsökarplan. En integrationsplan upprättas för de invandrare som behöver mest stöd precis efter att de flyttat till landet, då behovet av stöd för sysselsättning brukar vara störst. I integrationsutbildningen med åtföljande övriga åtgärder deltar alltså i allmänhet inte de invandrare som redan har goda möjligheter att själva ta sig in på den öppna arbetsmarknaden i landet. Det här måste beaktas i tolkningen av forskningsresultaten. Dessutom måste man komma ihåg att integrationsplanen med tillhörande integrationsfrämjande åtgärder bara är ett steg i riktning mot det finländska arbetslivet.

I analogi med detta har Sarvimäki och Hämmäläinen (2016) påvisat att individuella integrationsplaner har positiva effekter på invandrarnas löneutveckling jämfört med en situation där det inte skulle finnas några integrationsåtgärder alls utan invandrarna skulle tillhandahållas samma service som andra arbetssökande.³

Det har gjorts en lång rad undersökningar kring sysselsättning av invandrare i vårt land. Men de är alla behäftade med två uppenbara brister i form av begränsat material. För det första saknar Statistikcentralens material uppgifter om den grund för uppehållstillstånd som registrerats av Migrationsverket. Därför går det inte att bedöma hur de invandrare som kommit till landet av olika orsaker har integrerats och klarat sig på den finländska arbetsmarknaden. Den andra bristen gäller invandrarnas språkkunskaper och utbildning. Det är svårt att analysera orsakerna bakom invandrarnas situation på arbetsmarknaden, eftersom utbildning och språkkunskaper inte registreras systematiskt.

Sysselsättningsnivån har stor betydelse när det gäller att minska hållbarhetsgapet till följd av befolkningens åldrande. När nativiteten är låg stöder invandringen utbudet på arbetskraft och bidrar därmed till att höja sysselsättningsnivån. I det här betänkandet ligger fokus på hur integrerings-

---

1 Ala-Kauhaluoma M. ym. Monimenetelmäinen tutkimus kotouttamistoimenpiteiden toimivuudesta. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2018.

2 Rinne H. ym. Kotoutumissuunnitelma ja työllistyminen. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2/2018. Forskningsmaterialet var individuella longitudinella data excerperade från Statistikcentralens folkräkningsdata om alla personer i åldern 17–60 år som flyttat till Finland mellan 2000 och 2015. Statistikcentralens registerdata kombinerades med uppgifter ur arbets- och näringsministeriets databas Ura som gällde sökande av arbete och deltagande i olika åtgärder. Undersökningen gällde utländska medborgare som anmält sig som arbetssökande och hade rätt att få en integrationsplan utarbetad av arbets- och näringsbyrån.

3 Sarvimäki M & Hämmäläinen Kari K. Integrating Immigrants — The Impact of Restructuring ALPM. *Journal of Labour Economics*, vol. 34:479—508, 2016.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

åtgärderna fungerar, i synnerhet när det gäller att främja sysselsättningen. Stödbehovet minskar och skatteinkomsterna ökar när invandrare får arbete. De invandrare som permanent förblir utanför arbetskraften belastar för sin del de offentliga finanserna på lång sikt. Utskottet har haft som mål att utreda hur integreringsåtgärderna bör ses över för att invandrarna lättare ska hitta arbete.

Ansökan om uppehållstillstånd

Personer från länder utanför EU måste söka uppehållstillstånd för att vistas i Finland i mer än 90 dagar (utlänningslagen 301/2004). Uppehållstillståndet är antingen tidsbestämt eller permanent. Det beviljas i huvudsak för arbete, studier, familjeband – det vill säga familjeåterförening – eller asyl. EU-medborgare behöver inte uppehållstillstånd i Finland, men för vistelser som varar längre än tre månader måste de registrera sin uppehållsrätt hos Migrationsverket. Ett villkor för att registrera uppehållsrätt är att personen har grundad anledning att vistas i landet och tillräckliga medel för att leva här.

Uppehållstillstånd för arbetstagare

För att arbeta i Finland behöver utlänningar uppehållstillstånd för arbetstagare eller något annat uppehållstillstånd för förvärvsarbete. Uppehållstillstånd för arbetstagare beviljas utlänningar som kommer från ett land utanför EU och EES för att arbeta i Finland. Utlänningen ska då ha anställning hos en finländsk arbetsgivare eller en arbetsgivare som är verksam i Finland, alternativt ska han eller hon ha ingått ett arbetsavtal eller tagit emot ett bindande arbetserbjudande. Uppehållstillstånd för arbetstagare från länder utanför EU och EES beviljas efter prövning av arbetskraftstillgången. Prövningen innebär att arbetsgivaren måste ta reda på om det för uppgiften i fråga inom rimlig tid finns arbetskraft att få från Finland eller något annat land i EU eller EES. Uppehållstillstånd kan dock beviljas utan prövning av arbetskraftstillgången, om den sökande är specialsakunnig, det vill säga har avlagt högskoleexamen och ska arbeta med expertuppgifter som kräver specialkompetens.

Processen för uppehållstillstånd för arbetstagare sker i två steg. Arbets- och näringsbyrån utreder om den som söker arbetstillstånd kommer att kunna försörja sig på det arbete han eller hon ska utföra i Finland och om arbetet är tillfälligt eller fortlöpande. Byrån gör också en prövning av arbetskraftstillgången om det behövs. Därefter fattar Migrationsverket beslut om uppehållstillstånd. Enligt utlänningslagen ska Migrationsverket fatta beslut om ansökan om uppehållstillstånd för arbetstagare inom fyra månader från det att ansökan togs emot. Enligt uppgift från Migrationsverket var den totala genomsnittliga handläggningstiden för ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare nästan fyra månader 2017, alltså nästan den maximala tiden enligt lagen. Handläggningstiderna har blivit längre sedan 2014, då den genomsnittliga sammanlagda handläggningstiden var drygt tre månader. De allt längre handläggningstiderna beror på att ansökningarna har blivit fler. Den totala handläggningstiden för uppehållstillstånd för arbetstagare påverkas av att handläggningen utförs av både arbets- och näringsbyråerna och Migrationsverket. Enligt Migrationsverket var den genomsnittliga handläggningstiden på arbets- och näringsbyråerna något längre än 2,5 månader 2017, medan handläggningstiden på Migrationsverket var något under 1,5 månader i genomsnitt. Handläggningstiderna har dock varierat mycket mellan arbets- och näringsbyråerna.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

Enligt uppgift från Nylands arbets- och näringsbyrå har byrån hand om prövningen av arbetskraftstillgången i nästan hälften av alla ärenden som gäller uppehållstillstånd för arbetstagare. Prövningstiderna i ärendena varierade stort 2018. I början av året tog prövningen tre månader men drog allt mer ut på tiden till följd av det ökande antalet ansökningar. Prövningstiden var uppe i ungefär åtta månader i mitten av året. Därefter anställde byrån mer personal, vilket ledde till att handläggningstiden kortades ner till två månader mot slutet av året. Handläggningen av ansökningar drar också ut på tiden på grund av bristfälliga uppgifter. Enligt uppgift från arbets- och näringsministeriet är 70 procent av de uppgifter som behövs i ansökningarna och som företagen lämnar till arbets- och näringsbyråerna bristfälliga. Enligt utlänningslagen ska arbets- och näringsbyrån på skriftlig ansökan från arbetsgivaren ge ett förhandsbesked om förutsättningarna för att bevilja uppehållstillstånd för arbetstagare. Förhandsbeskedet kan gälla bland annat de yrkesområden och regioner där det råder brist på arbetskraft. Utskottet anser att det behöver utredas om förfarandet med förhandsbesked kan utvecklas så att det snarare får karaktär av förhandsbeslut i syfte att invandraren snabbare ska kunna börja arbeta. Utskottet förutsätter att handläggningen av uppehållstillstånd för arbetstagare får ta högst två månader.

Asylsökande

Med asylsökande avses utlänningar som söker skydd och uppehållsrätt i en främmande stat. Asylsökande får flyktingstatus om de beviljas asyl. Personer som Finland tar emot inom flyktingkvoten på framställning av UNHCR får också flyktingstatus. Med stöd av internationella avtal har Finland åtagit sig att ge behövande internationellt skydd. Med internationellt skydd avses enligt 3 § i utlänningslagen flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande.

Utlänningar som vistas i Finland beviljas uppehållstillstånd på grund av alternativt skydd trots att villkoren för beviljande av asyl enligt 87 § inte uppfylls, men det finns grundad anledning att förmoda att utlänningen utsätts för en verklig risk att lida allvarlig skada om han eller hon återsänds till sitt hemland eller sitt permanenta bosättningsland, och han eller hon inte kan eller på grund av en sådan risk inte vill begagna sig av detta lands skydd.

När en person har kommit till Finland och anmält sig som asylsökande hos gränskontrollmyndigheten eller polisen blir han eller hon flyttad till en förläggning för att vistas där medan asylansökan handläggs. Förläggningarna tillhandahåller mottagningstjänster för dem som söker internationellt skydd och för dem som får tillfälligt skydd. Asylsökande som väntar på asylbeslut på förläggningarna omfattas inte av integreringsåtgärder enligt integrationslagen. Förläggningarna ska ordna möjligheter till arbete och studier för att främja självständigt handlande hos personer som söker internationellt skydd eller får tillfälligt skydd (29 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011).

Enligt uppgift från Migrationsverket var utfallet av den genomsnittliga handläggningstiden för asylansökningar 2017 nästan ett år (357 dygn). Samtidigt var den målsatta handläggningstiden 150 dygn, alltså ungefär fem månader. Före juli 2018 fanns det inga lagbestämmelser om handläggningstiden för asylärenden. Enligt 98 a § i utlänningslagen får handläggningen av asylansökningar som lämnats den 20 juli 2018 eller därefter ta högst sex månader. Utfallet av den genom-

Betänkande ReUB 6/2018 rd

snittliga handläggningstiden i asylärenden 2014 var enligt Migrationsverket 170 dygn, alltså något under ett halvt år.

Enligt Migrationsverkets yttrande till utskottet har inte alla som fått uppehållstillstånd kunnat flyttas från förläggningen till kommunen på ett sätt som bidrar till sysselsättning och integration i det finländska samhället. Det har hänt att det dragit ut på tiden innan personerna kunnat flytta till kommunen. Detta har också orsakat Migrationsverket kostnader. Verket uppger att det i flera år varit problem med tillgången på avtalsbaserade kommunplatser som NTM-centralerna förhandlat fram. Antingen har antalet inte svarat mot behovet eller så har efterfrågan och utbudet på platser inte matchat varandra regionalt. Enligt 41 § i integrationslagen ska asylsökande som fått positivt beslut anvisas en kommunplats i enlighet med avtalet mellan kommunen och NTM-centralen. Den varierande standarden på kommunernas och Arbetskraftsförvaltningens integrations-tjänster och på de integrationsfrämjande omständigheterna i kommunerna verkar vara relevant när det gäller hur flyttningen till kommunen drar ut på tiden, var en kommunplats kan ordnas och hur integrationen lyckas över lag, menar Migrationsverket. Invandrarnas möjligheter att få jobb varierar också till denna del. Enligt Migrationsverkets yttrande bidrar de här faktorerna också till att exempelvis en avsevärd del av alla personer som flyttat till kommunen från en förläggning flyttar vidare till huvudstadsregionen och andra stora centra där det sedan tidigare finns olika grupper av invandrare.

Familjeåterförening

Med familjeåterförening avses uppehållstillstånd som beviljas utlänningar på grund av familjeband. Uppehållstillstånd på grund av familjeband beviljas en utlänning som är ett ogift barn under 18 år till en person som lagligt bor i Finland (anknytningsperson), en försörjare till ett minderårigt barn, en make, en registrerad partner av samma kön eller en sambo som en person bosatt i Finland har bott tillsammans med i minst två år eller med vilken han eller hon har ett barn och vårdnaden om barnet är gemensam. Uppehållstillstånd på grund av familjeband kan också beviljas för att personerna ska fortsätta att leva i en sådan fast familjegemenskap som de tidigare levit i eller om en person är fullständigt beroende av en anhörig som bor i Finland.

För att en person ska kunna beviljas uppehållstillstånd på grund av familjeband måste hans eller hennes försörjning vara tryggad enligt 39 § i utlänningslagen på något annat sätt än genom socialskyddsförmåner. Familjemedlemmar till personer som fått asyl kan söka familjeåterförening utan försörjningsvillkor inom tre månader efter det att anknytningspersonen har fått vetskap om sitt asylbeslut. Samma tidsfrist gäller för kvotflyktingar. Tidsfristen i utlänningslagen, tre månader, är förenlig med EU:s direktivbestämmelser och är förpliktande för samtliga medlemsstater (direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening). Försörjningsvillkoret enligt utlänningslagen gäller däremot alltid familjerna till personer som beviljats alternativt skydd.

Integreringsåtgärder inleds efter beviljat uppehållstillstånd

Invandrarnas anpassning till det nya landet benämns integration och de samhälleliga åtgärderna för att främja anpassningen är integrering. Integrationslagen (lagen om främjande av integration 1386/2010) tillämpas på den som har ett giltigt uppehållstillstånd i Finland enligt utlänningslagen. Lagen tillämpas även på den vars uppehållsrätt har registrerats eller som har beviljats ett up-

Betänkande ReUB 6/2018 rd

pehållskort i enlighet med utlänningslagen. En proposition med förslag till lag om främjande av integration (RP 96/2018 rd) behandlas för närvarande i riksdagen. Enligt propositionen ska lagen också vara tillämplig på EU-medborgare och nordiska medborgare med familjemedlemmar och rätten till integrationstjänster ska upphöra när personerna får finskt medborgarskap.

Med integration avses enligt 3 § i integrationslagen invandrarens och samhällets interaktiva utveckling med målet att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samtidigt som invandrarens möjligheter att upprätthålla sitt eget språk och sin egen kultur stöds. Med integrering avses att integrationen främjas och stöds sektorsövergripande genom myndigheters och andra aktörers åtgärder och tjänster.

Personer som beviljats uppehållstillstånd i Finland sedan 2015

År 2017 beviljade Migrationsverket sammanlagt 33 674 uppehållstillstånd. Det framgår av en rapport om nyckeltalen för invandringen 2017⁴, som publicerats av Europeiska migrationsnätverkets kontaktpunkt i Finland. Den största gruppen bland alla som fått uppehållstillstånd utgjordes av tredjelandsmedborgare som kommit till Finland på grund av familjeband (9 089 personer). Antalet registrerade EU-medborgare med familjemedlemmar var 7 800. Samma år fick 6 751 personer uppehållstillstånd på grund av arbete, medan 5 194 personer fick uppehållstillstånd på grund av studier. Internationellt skydd utgjorde grund för 3 784 uppehållstillstånd.

Flest uppehållstillstånd på grund av familjeband beviljades irakier (1 107). Antalet uppehållstillstånd till irakier på grund av familjeband mer än fördubblades jämfört med 2016. Efter irakierna var det oftast ryssar (1 012) som fick uppehållstillstånd på grund av familjeband och därefter indier (698). Avslag på ansökan om uppehållstillstånd meddelades oftast irakier (324 beslut). Näst flest avslag fick personer som kommit från Somalia (188 beslut) och Ryska federationen (155 beslut). Andelen kvinnor av alla som fick uppehållstillstånd på grund av familjeband var 59 procent.

År 2017 beviljades 6 751 uppehållstillstånd på grund av arbete. Av alla ansökningar om uppehållstillstånd på grund av arbete ledde 86 procent till positivt beslut. Jämfört med 2016⁵ ökade det totala antalet beviljade uppehållstillstånd med 981. Andelen män av alla som fick uppehållstillstånd på grund av arbete var 71 procent. Flest positiva beslut meddelades personer som kommit från Ukraina, Indien och Ryska federationen.

Enligt statistik från Migrationsverket sökte 5 046 personer uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd 2017, och 3 784 fick positivt beslut. Med internationellt skydd avses enligt 3 § i utlänningslagen flyktingstatus eller status som alternativt skyddsbehövande. Mer än en tredjedel av alla asylansökningar (1 858) var ansökningar som gjordes på nytt. De flesta av alla som sökte uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd 2017 var irakier (1 453). Den näst största gruppen var syrier (744), därefter kom eritreaner (435) och sedan afghaner (420). Av alla asylsö-

---

4 http://www.emn.fi/files/1814/Maahanmuuton_tunnusluvut_2017_FI_SCREEN2.pdf, Migrationsverkets statistik för 2017. https://migri.fi/artikkeli/-/asset_publisher/vuoden-2017-tilastot-turvapaikanhakijoita-selvasti-edellisvuosia-vahemman-ensimmais-hakemuksen-jatti-reilut-2-100-hakijaa.

5 https://migri.fi/artikkeli/-/asset_publisher/maahanmuuttoviraston-vuoden-2016-tilastot-paatoksia-tehtiinnatysmaara.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

kande var 70 procent män. Andelen positiva beslut var 34 procent, om man bara räknar med de personer som fick asyl eller alternativt skydd.

År 2015 kom det enligt Migrationsverket fler asylsökande till Finland än någonsin tidigare⁶. Före utgången av året hade 32 476 personer sökt asyl i Finland. Antalet var betydligt större än året innan (3 651 personer). Största delen av alla asylsökande 2015 var irakier (20 485). Näst flest asylsökande kom från Afghanistan (5 214), Somalia (1 981) och Syrien (877). I början av 2018 kunde man enligt Migrationsverket konstatera att antalet asylsökande hade minskat betydligt jämfört med situationen före hösten 2015. År 2015 beviljades uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd till 1 628 personer (993 personer 2014), varav 1 112 beviljades asyl, det vill säga flyktingstatus (501 personer 2014). Av de asylsökande vars ansökningar avgjordes i Finland fick 1 307 avslag (41 procent av alla sökande som fick beslut). Hur integreringen fungerar och lyckas beror också på om antalet invandrare går att förutse och hålla under kontroll.

Invandrarna i det finländska arbetslivet

Enligt de definitioner som Statistikcentralen använder i sin sysselsättningsstatistik är en person av utländsk härkomst om hans eller hennes enda kända förälder eller båda föräldrar är födda utomlands. Personer med utländsk bakgrund utgjorde ungefär sex procent av alla sysselsatta 2016. Typiska yrken bland dem var lokalvårdare, byggarbetare och försäljare. De arbetade mer sällan i specialstyrken eller med kontorsuppgifter och kundservice men oftare inom service och försäljning jämfört med personer med finländsk bakgrund. Enligt Statistikcentralens definition har en person finländsk bakgrund om åtminstone en förälder är född i Finland.

Invandrades sysselsättning

Sysselsättning är en av indikatorerna för integration⁷. Jämfört med infödda finländare är sysselsättningen bland befolkningen med utländsk bakgrund, beroende av beräkningsgrunderna, cirka 10–15 procentenheter lägre och arbetslösheten cirka 2,5 gånger högre. Enligt en OECD-rapport om integration av invandrare är sysselsättningstalet bland tredjelandsmedborgare lägre än bland EU-medborgare i nästan alla EU-länder. Enligt OECD:s statistik var arbetslösheten bland befolkningen med utländsk bakgrund, det vill säga andelen arbetslösa personer med utländsk bakgrund av alla personer i åldern 15–64 år med utländsk bakgrund, större i Finland än i Danmark och Norge 2017. Arbetslösheten bland befolkningen med utländsk bakgrund var 15,8 procent i Finland, 9,1 procent i Norge, 10,6 procent i Danmark och 15,4 procent i Sverige. Arbetslösheten bland kvinnor med utländsk bakgrund var större i Finland (17,5 procent) än i de andra länderna (11,4 procent i Danmark, 15,0 procent i Sverige, 9,1 procent i Norge)⁸.

---

6 https://migri.fi/artikkeli/-/asset_publisher/vuonna-2015-myonnettiin-hieman-yli-20-000-oleskelulupaa-uusia-suomen-kansalaisia-reilut-8-000.

7 Integrationsindikatorer behandlas t.ex. i Pasi Saukkonens studie om utvecklingen av ett system för att följa upp integrationen i Helsingfors stad. Kotoutumisen seurantajärjestelmän kehittäminen Helsingin kaupungilla. Helsingin kaupunginkanslian tutkimuskatsauksia 2, 2017. https://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/17_08_31_Tutkimuskatsauksia_2_Saukkonen.pdf Integrationsindikatorer behandlas också i publikationen OECD/European Union (2015), Indicators of Immigrant Integration 2015: Settling In, OECD Publishing, Paris., <http://dx.doi.org/10.1787/9789264234024-en>.

8 OECD <https://data.oecd.org/migration/foreign-born-unemployment.htm>.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

Enligt Statistikcentralen är visstidsanställningar och deltidsanställningar relativt vanliga bland löntagare med utländsk bakgrund i Finland. Högutbildade personer med utländsk bakgrund arbetar oftare än infödda högutbildade finländare i yrken som inte motsvarar deras utbildning. Personer i åldern 20–64 år med utländsk bakgrund som var fast bosatta i Finland 2014 och saknade arbete ansåg att bristen på kunskaper i finska eller svenska var det viktigaste hindret för att hitta arbete. I takt med att vistelsen i Finland blir längre minskar sysselsättningskillnaderna mellan invandrarna och majoritetsbefolkningen. Exempelvis visar Helsingfors stads statistik att sysselsättningsstalet för personer med utländsk bakgrund förbättras allteftersom de år personerna vistats i Finland blir fler, men effekten blir märkbar först efter ungefär 15 år i landet. Enligt en rapport publicerad av arbets- och näringsministeriet 2014 ökade andelen sysselsatta bland både män och kvinnor med invandrarbakgrund efter de första tre åren i landet. Därefter bröts den snabba ökningen av sysselsättningen bland män, och andelen sysselsatta stannade vid 60 procent. Sysselsättningen bland kvinnor förbättrades under hela tioårsperioden, och andelen sysselsatta invandrar kvinnor överskred 50 procent under det åttonde året i landet. Rapporten granskar sysselsättningen 2000–2010⁹. Invandrararbetslösheten är allra vanligast bland personer med flyktningbakgrund, av vilka 35 procent var arbetslösa 2014. Av flyktningarna har 40 procent avklarat högst grundskolans lärokurs, och alla kan inte läsa och skriva på sitt eget språk¹⁰.

Den svaga sysselsättningen bland personer med invandrarbakgrund beror på en rad olika faktorer. Utskottet anser att dagens integreringspolitik inte fungerar och att det behövs nya lösningar för att få ordning på situationen. Utskottet lyfter fram hur viktig sysselsättningen är för integrationen. Det finns skäl att främja sysselsättningen framför allt bland invandrargrupper med svag ställning på arbetsmarknaden, såsom personer med flyktningbakgrund i allmänhet och invandrar kvinnor i synnerhet. Utskottet anser att invandrarna behöver bli engagerade i samhällslivet, till exempel i arbetslivet, redan i ett tidigt skede under integrationen. När invandrarna deltar i arbetslivet får de också bättre möjligheter att tillägna sig den finländska kulturen och våra samhällsvärderingar och lära sig hur samhället fungerar, eftersom arbete är en viktig del av det finländska samhället.

I sina yttranden till utskottet pekar de sakkunniga också på vilken betydelse företagsamhet bland invandrare har för integrationen. Undersökningar visar att företagsverksamhet utöver ekonomisk nytta också ger företagarna och personerna i deras närmaste krets socialt värde och engagemang i samhället. Företagsamheten bland personer med invandrarbakgrund ligger på samma nivå som bland majoritetsbefolkningen, men varierar efter ursprungsland. Antalet företagare med invandrarbakgrund har nästan fyrdubblats i Finland de senaste 15 åren. Enligt Statistikcentralens informationstjänst om företag efter näringsgren sysselsatte företag drivna av personer med invandrarbakgrund ungefär 28 000 personer 2016 och hade en total omsättning på ungefär 3,5 miljarder euro. De flesta företagarna kommer från forna Sovjetunionen, mer än en femtedel.

Enligt sakkunnigytrandena till utskottet är finländska företag intresserade av att sysselsätta personer med invandrarbakgrund. Utskottet anser att den praktiska organiseringen av de integrationsfrämjande myndighetstjänsterna kräver uppmärksamhet både i tillväxtcentra och i glesbygden. Tjänsterna på nätet når inte alltid ut till alla arbetsgivare och invandrare som behöver tjänster

---

⁹ Eronen ym. 2014. Maahanmuuttajien työllistyminen, TEM:n julkaisuja Työ ja yrittäjyys 6/2014.

¹⁰ Nieminen ym. Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi Suomessa, Tilastokeskus 2014.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

oberoende av om dessa finns i staden eller på landsbygden. Tjänsterna bör ses över på så sätt att de särskilt i glesbygden omformas till serviceställen som till exempel också fysiskt är rörliga.

Enligt sakkunniga vet de finländska arbetsgivarna inte vilka skyldigheter som anknyter till sysselsättningen av framför allt personer som kommer från länder utanför EU eller vilken myndighet de ska vända sig till när det uppstår problem i sysselsättningsprocessen. Arbetsgivaren är alltid skyldig att se till att utländska arbetstagare har uppehållstillstånd för arbetstagare eller att de inte behöver uppehållstillstånd. Även arbetstagaren ska se till att han eller hon inte arbetar utan tillstånd. Arbetstagaren ska också underrätta arbetsgivaren om arbetstillståndet har upphört.

Servicesystemen och servicestrukturerna ska finnas till stöd för företagens behov av information, så att företagen bättre kan sysselsätta invandrare. Vid sidan av myndigheterna skulle företagen också ha nytta av egna branschspecifika nätverk som informationskällor. Arbetsgivarna och invandrarna bör få en lätthanterlig materialbank med anvisningar om procedurer till hjälp för att erbjuda och hitta arbete. Det är också viktigt att arbetsgivarna lätt kan kontrollera att invandraren har nödvändiga gällande tillstånd att arbeta i Finland. Utskottet pekar också på möjligheten att komplettera examina som avlagts utomlands.

Stödberoende bör undvikas

I Finland får många invandrare bättre levnadsstandard än i ursprungslandet genom att leva på bidrag. Enligt sakkunnigyttranden till utskottet är bidragsfällor inom social trygghet ett hinder för sysselsättning, särskilt bland mindre bemedlade invandrare. Invandrarnas arbetsmarknadskarriär är ofta splittrad: korta anställningar, arbetslöshet och deltidsarbete samt heltidsarbete växlar i snabb takt. Då uppstår situationer där särskilt invandrare med flyktningbakgrund och deras hushåll kan behöva utkomststöd trots arbete på heltid för att förvärsinkomsten inte räcker till för försörjningen. En långvarig integrationsutbildning och kostnadsersättning medan den pågår motiverar mindre bemedlade invandrare att förbli bidragsberoende i stället för att ta jobb. Risken är stor i synnerhet för invandrade kvinnor med flyktningbakgrund. Sociala trygghetsförmåner bör dimensioneras för att motivera folk till att arbeta. Enligt sakkunnigyttranden till utskottet främjar också kortvariga arbetsperioder i Finland en långvarigare sysselsättning bland personer med invandrarbakgrund.

Eftersom en del personer med invandrarbakgrund möter stora svårigheter med att bli sysselsatta, behövs nya handlingsmodeller för sysselsättning i början av integrationen. Här kan det bli fråga om organisationer inom offentlig sektor som fungerar som arbetsgivare och förmedlar de sysselsatta personernas tjänster till andra företag.

Utskottet anser att varje asylsökande bör få tillräcklig information om det finländska samhället i termer av handlingssätt, kultur, regler och värderingar redan under asylprocessen. Det bör genomföras genom studier enligt lagen om mottagande i flyktningförläggningarna, och studieresultatet bör säkerställas genom prov. En asylsökande vistas i flyktningförläggning minst den tid som går till handläggningen av asylansökan, vilket 2017 tog cirka ett år och 2016 cirka åtta månader.

Utskottet konstaterar att de asylsökandes rättigheter och skyldigheter bör vara i balans från det de söker asyl i Finland. Under ansökningsprocessen betalas mottagningspenning till de asylsökande

Betänkande ReUB 6/2018 rd

de, men systemet ska inte motivera till att leva på bidrag i fortsättningen. Mottagningspenning enligt mottagningslagen kan minskas med högst 20 procent under högst två månaders tid om en boende vid en förläggning upprepade gånger utan grundad anledning vägrar delta i sådant arbete eller sådana studier som han eller hon anvisats (lag om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel 746/2011, 29 §). Enligt uppgift görs dessa minskningar inte i någon nämnvärd grad. Utskottet understryker att asylsökande också i praktiken ska åläggas att delta i studieverksamhet. Därför anser utskottet det behövt att utreda hur mottagningspenningen kan utvecklas i en mer motiverande riktning för att främja aktivitet och lärande.

Utskottet konstaterar att studieverksamhetens kvalitet och tillgången till tjänster i fortsättningen ska ägnas särskild uppmärksamhet. Det finns inte tillräckligt med statistiska uppgifter för hela landet om flyktingförläggningarnas studieverksamhet. Därför anser utskottet att bristerna i fråga om statistikföring och uppföljning av verksamheten omedelbart bör korrigeras. Utskottet ser det som viktigt att flyktingförläggningarna får en enhetlig verksamhetskultur som stöder integrationen.

Vid integrationen av invandrare behöver också den bostadspolitiska aspekten ägnas uppmärksamhet. I sitt betänkande Utvecklingsbehov i bostadspolitiken (ReUB 3/2018 rd) noterade utskottet att vi i fortsättningen behöver effektivare åtgärder för att minska utsatthet och ojämlikhet och för att främja integrationen av invandrare. Det är centralt med avseenden på olika områden och också med avseende på utvecklingen av förorter hur väl vi lyckas minska arbetslösheten och göra det mer motiverande att arbeta. Dessutom betonade utskottet i det betänkandet behovet av att identifiera bostadspolitikens kopplingar till andra politikområden, såsom invandrapolitiken.

Integrering och integration i Finland

Lagstiftningen om integrering

Lagen om främjande av invandrares integration samt mottagande av asylsökande trädde i kraft 1999. Integrationslagen (1386/2010) trädde för sin del i kraft 2011. Nu reformeras integrationslagen och propositionen med förslag till lag om främjande av integration (RP 96/2018 rd) lämnades till riksdagen den 5 juli 2018. Propositionen är under behandling i riksdagen och lagen avses träda i kraft den 1 januari 2021. Syftet med den gällande lagen är att stödja och främja integration och möjligheterna för de invandrare som av olika orsaker flyttar till Finland att aktivt delta i samhällsverksamheten i Finland. Målet är att de åtgärder och tjänster som det föreskrivs om i lagen ska göra det möjligt för invandrare att uppnå en med den övriga befolkningen likvärdig ställning i samhället, med avseende på såväl rättigheter som skyldigheter. I förslaget till lag om främjande av integration beaktas också ändringsbehov i fråga om integreringen som följer av landskapsreformen, social- och hälsovårdsreformen samt regionutvecklings- och tillväxttjänstreformen.

Kostnaderna för integrationen

I budgetpropositionen för 2019 uppgår anslagen för integrationsåtgärder till sammanlagt 320 miljoner euro. Enligt uppgift av finansministeriet är totalkostnaderna för integrationsåtgärderna synnerligen svåra att beräkna. Det beror på att i fråga om finansieringen av vissa integrationsrelate-

Betänkande ReUB 6/2018 rd

rade tjänster specificeras inte vilken andel av finansieringen som går till tjänster för invandrare respektive majoritetsfinländare¹¹.

Enligt arbets- och näringsministeriet inkomstförs investeringarna i integrationsåtgärder när en person som omfattas av dem blir sysselsatt. Enligt ministeriet är kostnaderna förorsakade av arbetslöshet bland invandrare högre än kostnaderna för integrationsåtgärderna. År 2016 uppgick arbets- och näringsministeriets och undervisnings- och kulturministeriets anslag för invandring till sammanlagt cirka 340 miljoner euro. År 2016 betalades sammanlagt något över 360 miljoner euro i grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd till invandrare. Allmänt bostadsbidrag till invandrare uppgick 2016 till cirka 124 miljoner euro. Sammanlagt uppgick dessa två stödformer till invandrare således till cirka 484 miljoner euro. Utgifterna för de ovan presenterade sociala trygghetsförmåner var enligt arbets- och näringsministeriet mer än en fjärdedel högre än de totala anslagen under året för invandring till arbets- och näringsministeriet och undervisnings- och kulturministeriet, som ansvarar för integrationsåtgärderna. Migrationsverket bedömer i sitt yttrande till utskottet att det går att nå besparingar och främja integrationens genomslag och kostnadseffektivitet genom att de sökande som beviljats uppehållstillstånd snabbt överförs till kommunen, genom högkvalitativa integrationsfrämjande tjänster i kommunerna och genom en sysselsättningsfrämjande miljö i kommunerna. Utskottet anser att integrationens kostnadseffektivitet kan förbättras också genom att producera arbetskrafts- och utbildningstjänster för invandrare som en del av redan existerande tjänster.

Systemet för integrationstjänster är splittrat

Enligt integrationslagen har arbets- och näringsministeriet det allmänna ansvaret för utvecklingen, styrningen, uppföljningen och samordningen av integrationen. Praktiken har visat att integrationen är splittrad och det är svårt att få en helhetsbild av systemet. Enligt utskottets uppfattning har det statliga övergripande ansvaret för integrationsåtgärderna bidragit till att integrationstjänsterna är komplicerade. Därför menar utskottet att det bör utredas huruvida kommunerna skulle ha bättre förutsättningar för integration som leder till resultat. Kommunerna har redan nu mycket ansvar för integrationen. Integrationslagen definierar som kommunens uppgift att utveckla, planera och följa upp integrationen av invandrare på det lokala planet. Kommunen ska enligt integrationslagen säkerställa att tillräckliga tjänster enligt integrationslagen finns och att kommunens tjänster är lämpliga för kommuninvånare med invandrabakgrund. Enligt 41 § i integrationslagen ska asylsökande som fått positivt beslut anvisas en kommunplats i enlighet med avtalet mellan kommunen och NTM-centralen. I det lagförslag som är under behandling i riksdagen nämns det om främjande av integration att kommunen har det allmänna ansvaret och samordningsansvaret för planeringen, utvecklingen och uppföljningen av invandrarnas integrering när det gäller de tjänster och andra åtgärder som hör till kommunens uppgifter. Dessutom ska kommunen utveckla integreringen genom sektorsövergripande samarbete. Kommunernas nuvarande kapacitet att organisera en effektiv integrering varierar dock stort, vilket måste beaktas när integreringsfunktionerna omorganiseras.

---

11 Enligt finansministeriets bedömning förorsakar ökningen av antalet asylsökande en ökning på sammanlagt 26 miljoner euro i följande anslag: Statsandelar och statsunderstöd för driftkostnader för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik, statsandel och statsunderstöd för yrkesutbildningen, NTM-centralernas omkostnader, arbets- och näringsbyråernas omkostnader.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

I de sakkunnigyttranden som utskottet tagit del av framgår det att alla invandrare som har rätt till integrationstjänster inte vet om eller kan söka sig till de tjänster de behöver på grund av att systemet för integreringstjänster är så komplicerat. Det kräver mycket kunnande också av de personer som tillhandahåller rådgivning och handledning för de som integreras. Också med tanke på de berörda invandrarna fördel är det enligt sakkunnigyttranden svårt att åstadkomma en användbar och behövlig överföring av information om de som integreras mellan olika aktörer.

Inte ens en utbildad invandrare som har ringa eller inga kunskaper alls om det finländska samhället har lätt att finna lämpliga eller behövliga integreringstjänster. De sakkunniga som utskottet utfrågat uttryckte oro över att det exempelvis i fråga om invandrare som arbetar eller söker arbete ofta är svårt att få deras makar som tar hand om barnen hemma med i integreringstjänsterna. Delvis handlar det också om kommunernas egen aktivitet att erbjuda dessa personer integreringstjänster. Utskottet anser det behövt att de myndigheter som ansvarar för integreringstjänsterna gör systemet för integrationstjänster tydligare så att de berörda personerna lätt kan finna de tjänster de behöver och aktiveras till att också själva integreras. Dessutom vill utskottet betona betydelsen av ett välfungerande samarbete mellan de myndigheter som ansvarar för integreringstjänsterna.

Från första början bör också invandrarnas egen aktivitet och förmåga att integrera sig självständigt ges stöd. I de sakkunnigyttranden som utskottet tagit del av betonas det att kunskaper och välfungerande tjänster på lokal nivå är av stor betydelse för integreringen eftersom människor i första hand i ett nytt land integreras i sin boendemiljö. Utskottet anser att det måste finnas ett tillräckligt utbud på integreringstjänster också på andra ställen än i tillväxtcentra, vilket bidrar till att befolkningen med invandrarbakgrund i större utsträckning kommer att bosätta sig och bygga upp sina liv också utanför tillväxtcentra.

Utskottet har gjorts uppmärksam på att många integreringsfunktioner har verkat med hjälp av försöksprojekt. Försök som fallit väl ut bör fortsätta. Utöver försöksprojekten behövs också tillräckligt med etablerade handlingsmodeller vars finansiering är fortlöpande. Utskottet anser att integrationsarbetet nu vilar för mycket på försök och verksamhet av projektnatur. Det leder till att helheten blir svår att hantera och styra. Utskottet anser att det behövs bestående lösningar för att de resurser som riktas till integrering ska gå att förvalta och koordinera med bättre resultat.

Integreringen inleds med en inledande kartläggning

Integrationsfrämjandet inleds med en kartläggning för att bedöma invandrarens kompetens och arbetsförmåga och färdigheter för sysselsättning och studier i Finland. I ett lagförslag som är under behandling i riksdagen föreslås för främjande av integrationen att den inledande kartläggningen ska inledas snabbare än vad som föreskrivs i den nuvarande lagen. Enligt 10 § i integrationslagen ska den inledande kartläggningen påbörjas inom två månader från det att klientrelationen inleddes vid arbets- och näringsbyrån. Enligt förslaget ska den inledande kartläggningen göras inom två veckor från det att kundrelationen inleddes vid arbets- och näringsbyrån.

Kommunens skyldighet är att påbörja den inledande kartläggningen och göra upp en integrationsplan för andra än arbetssökande invandrare. Enligt de sakkunnigyttranden som utskottet tagit del av anordnar kommunerna integrationsfrämjande verksamhet både i samband med sin basservice

Betänkande ReUB 6/2018 rd

och i form av tjänster avsedda särskilt för de som ska integreras. Sådana tjänster är bland annat handledning och rådgivning i integrationens inledande fas, språkkurser och verksamhet riktad till kvinnor med invandrarbakgrund. Kommunerna anordnar integreringstjänster för invandrare särskilt i den första fasen av inflyttningen till kommunen med hjälp av kalkylerade ersättningar från staten (6 845 euro för personer under 7 år och 2 300 euro för personer över 7 år). Ersättningar betalas till kommunerna för kvotflyktingar under fyra års tid och för andra personer under tre års tid.

Integrationsplanen efter den inledande kartläggningen

Arbetskraftsmyndigheterna utarbetar en inledande kartläggning och en integrationsplan för de invandrare som anmäler sig som arbetslösa arbetssökande. Viktigast av de integreringsåtgärder som anordnas av arbetskraftsmyndigheterna är integrationsutbildning. Kartläggningen följs av en integrationsplan eller en annan plan över de åtgärder genom vilka det är meningen att stödja invandrandens sysselsättning, studier och inläring av finska eller svenska¹² Enligt den gällande integrationslagen ska den första integrationsplanen göras upp senast inom tre år från det att det första uppehållstillståndet eller uppehållskortet beviljades eller uppehållsrätten registrerades. Enligt 12 § i integrationslagen uppgörs den första integrationsplanen för högst ett år.

I regeringens nya förslag till integrationslag föreslås upprättandet av integrationsplanen bli tidigarelagt. Enligt propositionen ska integrationsplanen göras inom en månad från den inledande kartläggningen. Den som utarbetar integrationsplanen ska anvisa invandraren att söka sig till integrationsutbildning, frivilliga studier eller någon annan integrations- och sysselsättningsfrämjande tjänst inom en månad från det att planen utarbetades.

Både i den läggande integrationslagen och den nya propositionen sägs att varaktigheten av invandrandens integrationsplan bestäms individuellt utifrån hans eller hennes egna mål, arbetshistoria och tidigare utbildning samt de tjänster som planerats och tillhandahållits för honom eller henne. Den första integrationsplanen utarbetas för högst ett år. Den tid som berättigar till en integrationsplan är dock högst tre år från det att den första integrationsplanen utarbetades. Den maximala tiden kan förlängas med högst två år, om det är motiverat på grund av att invandraren behöver särskilda åtgärder för att integreras. Den maximala tid som berättigar till en integrationsplan kan förlängas om integrationsplanen tillfälligt inte har kunnat genomföras på grund av skada, sjukdom, moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledighet eller av någon annan jämförbar orsak hos den som ska integreras. Utskottet noterar att den nuvarande lagstiftningen ger invandrare möjligheter att infattas av integrationsåtgärder i regel fem år från erhållandet av uppehållstillståndet och i enskilda fall även längre.

Enligt 17 §1 i integrationslagen ska invandraren iakttä sin plan Iakttagandet innebär att söka sig till och regelbundet delta i den undervisning i finska eller svenska som ingår i integrationsplanen och i andra åtgärder och tjänster som överenskommit i planen. Enligt integrationslagen betalas arbetslöshetsförmån eller utkomststöd till invandrare under tiden för integrationsplanen. I integrationslagen sägs att invandrandens rätt till arbetslöshetsförmån kan begränsas eller sänkas, om

---

12 Närmare om sambanden mellan integrationsplanen och sysselsättningen i den av utskottet beställda forskningsrapporten Rinne H. ym. Kotoutumissuunnitelma ja työllistyminen. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2/2018.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

hen utan giltig orsak vägrar delta i arbetet med en integrationsplan, översynen av planen eller i en specifik överenskommen åtgärd i integrationsplanen. Den myndighet som utarbetat integrationsplanen ska följa genomförandet av integrationsplanen.

I utarbetandet av integrationsplanerna finns för närvarande brister

Sakkunnigyttranden till utskottet visar att det finns brister i utarbetandet av den inledande kartläggningen och integrationsplanen på lokal nivå. Integrationsplanen görs både i Arbetskraftsförvaltningen och i kommunerna, vilket innebär att det inte finns exakt information om hur många och hur detaljerade planer det har gjorts i hela landet. Enligt de sakkunniga som utskottet har utfrågat vet man att integrationsplaner inte har gjorts för alla som bort få dem. Därför menar de sakkunniga att nuläget inte är tillfredsställande. Utskottet anser att det behövs tidsenliga uppgifter om mängd, tidsplan och myndigheter i fråga om utarbetade inledande kartläggningar och integrationsplaner för att det ska kunna övervakas hur heltäckande integrationsplaner det har gjorts och även hur väl integrationslagstiftningen fungerar i praktiken. Utskottet ser det som nödvändigt att uppföljning och statistikföring med anslutning till att främja integration ordnas bättre än nu.

Integrationsutbildningen ingår i integrationsplanen

För en invandrare ingår deltagande i integrationsutbildning i integrationsplanen som utarbetas inom Arbetskraftsförvaltningen. Integrationsutbildningen som huvudsakligen anordnas som Arbetskraftspolitisk utbildning är en av de främsta enskilda åtgärderna för att främja integrationen av vuxna invandrare. Enligt integrationslagen är målet med integrationsutbildningen att främja att främja språkliga färdigheter, sysselsättning och utbildningsmöjligheter för invandrare som passerat läropliktåldern. Med språkliga färdigheter avses kunskaper i finska eller svenska. Som ett mål i integrationsutbildningen nämns i integrationslagen också att främja delaktighet i samhällslivet. Integrationsutbildningen kan också inkludera erkännande av invandrarnas tidigare förvärvade kompetens och examina. Integrationsutbildningen ska fungera som en väg till annan utbildning och till den öppna arbetsmarknaden. Integrationsutbildning ordnas i huvudsak som Arbetskraftspolitisk utbildning, men den kan också ordnas som självständiga studier. Av integrationsutbildningen på svenska ordnas en betydande del i form av självständiga studier.

Integrationsutbildning i Finland jämfört med andra länder

Enligt Arbets- och näringsministeriets rapport om sysselsättning bland invandrare (ANM:s publikationer 6/2014) har integrationsutbildning under de senaste åren varit ett allmäneuropeiskt handlingssätt. Exempelvis i Danmark, Tyskland, Nederländerna och Österrike är deltagande i integrationsprogram obligatoriskt för alla som kommer från länder utanför EU och Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och har fått uppehållstillstånd av humanitära skäl. I dessa länder som har tagit i bruk ett obligatoriskt integrationsprogram är genomförandet av programmet ett villkor för att få uppehållstillstånd. Exempelvis i Danmark krävs att man utöver utbildningsprogrammet klarar av ett sluttest som hör till programmet. I Danmark har kunskaper i danska och å ena sidan också kännedom om landets historia och kultur som visas genom test samband med personers samhällsrättigheter, exempelvis erhållande av bestående uppehållstillstånd¹³. Å andra sidan har också betydelsen av att visa yrkesrelaterad språkkunskap aktualiserats i Danmark. I Norge har visande av språkkunskaper genom officiella test blivit en del av landets integrationspolitik¹⁴.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

I Sverige och Finland finns det inget samband mellan att få uppehållstillstånd och att genomgå ett integrationsprogram. I Sverige ingår krav på språkkunskap inte heller i att få medborgarskap¹⁵. Vid utskottets utfrågning av sakkunniga togs det upp att Finlands integrationsutbildning är ganska språkbetonad jämfört med de övriga nordiska länderna. I överensstämmelse med Utbildningsstyrelsens anvisningar bedöms de studerande när integrationsutbildningen avslutas i förhållande till målen för hela utbildningen. I Finland har en invandrare som deltar i integrationsutbildning ingen skyldighet att genom ett språkprov visa en sådan förvärvad nivå på språkkunskaper som myndigheterna har uppställt som mål för språkstudierna inom integrationsutbildningen.

I de nordiska länderna styrs integrationen av integrationslagstiftningen, med undantag för Island. I Sveriges integrationslagstiftning har det inte skett några reformer sedan den 1 januari 2018, men lagreformer bereds som bäst (SOU 2018:22 Ett ordnat mottagande — gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande). Även om det i fråga om länderna finns skillnader i lagstiftningen mellan målgrupperna och integrationsåtgärdernas varaktighet, är integrationsåtgärderna i de nordiska länderna rätt likartade. För integrationen ansvarar i Sverige Arbetsmarknadsmyndigheten, i Danmark och Norge kommunen. I Sverige gäller integrationen enligt integrationslagstiftningen de som fått uppehållstillstånd som flykting, kvotflykting eller asylsökande. I Sverige är det meningen att en tvåårig integrationsplan ska stödja invandrarna i att lära sig språket, förvärva samhällskunskaper och placera sig i arbetslivet. Vid utskottets utfrågning av sakkunniga kom det fram att i Danmark kan integrationen anses mer förpliktande gentemot invandraren än i Sverige. I Danmark gäller de obligatoriska integrationsåtgärderna de som kommit som flyktingar och deras familjemedlemmar som kommit genom familjeåterförening. För integrationsåtgärderna ansvarar kommunen med vilken en myndig invandrare ingår ett integrationsavtal. Kommunen har inom ramen för integrationslagen möjligheten att välja vilka integrationstjänster kommunen erbjuder. I Danmark ska invandrare som integreras inom en integrationsperiod som förr varade tre år, numera ett år, lära sig danska och få tillräckliga kunskaper om det danska samhället för att kunna klara sig i arbetslivet. Integrationstiden förkortades genom lagändring på grund av det ökade antalet asylsökande 2015, från tre år till i regel ett år. Också i Norge deltar invandrare som fått internationellt skydd i ett obligatoriskt integrationsprogram som ordnas av hemkommunen och som i regel varar i två år. Den som inte deltar i detta obligatoriska program, eller som flyttar till en annan kommun får sitt skattepliktiga integrationsstöd indraget.

I Finland förpliktar integrationsåtgärderna invandrarna mindre än i exempelvis Danmark och Norge. Utskottet ser det som motiverat att integrationsåtgärderna görs mer förpliktande också i Finland. Utskottet anser att den inledande kartläggningen och integrationsplanen måste göras betydligt snabbare än nu. För att effektivisera integrationen behövs också snabbare processer för uppehållstillstånd och att integrationsperioden i huvudsak förkortas till ett år.

---

13 <http://uim.dk/arbejdsomrader/danskundervisning-og-prover-for-udlaendinge/danskuddannelse/danskuddannelse-1-2-og-3>.

14 Härmälä, M. Matkalla kohti kansalaisuutta: Pohjoismaiset kielitestit järjestäjien näkökulmasta, Kieli, koulutus ja yhteiskunta joulukuu 2016. <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2016>. <https://www.imdi.no/en/norwegian-language-training/norwegian-language-training-and-social-studies/>

15 Närmare om integration i Sverige och Tyskland i den av utskottet beställda forskningsrapporten Ala-Kauhalaoma M. et al. Monimenetelmäinen tutkimus kotouttamistoimenpiteiden toimivuudesta. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 1/2018.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

Kommunikation och interaktion i olika faser av integrationen

Integrationen måste inledas på ett språk som invandraren förstår

Under sakkunnigutfrågningen framgick det att det i början av integrationen är till stor fördel om invandraren får information om Finland, det finländska samhället och rådande värderingar på ett språk han eller hon talar. NTM-centralen i Nyland har inom ramen för projektet Töihin Suomeen ("Arbeta i Finland"), som i sin tur ingår i pilotprojektet Finland – mitt hem, drivit ett försök med en fem veckor lång orienteringsperiod på engelska, avsedd för invandrare som bedömts ha goda chanser att hitta sysselsättning. Utöver information om det finländska samhället har orienteringen omfattat information om jobbsökning och arbetslivet i Finland. Flertalet av deltagarna har varit högt utbildade. Av dem som deltog i en orienteringsperiod under våren 2018 hade 19 procent jobb tre månader efter att perioden avslutats. Enligt sakkunniga var den engelska orienteringen till stor nytta för deltagarna. I glesbygdsområden har samhällsorienterande kurser också genomförts med hjälp av fjärrekommunikation. Utskottet anser att arbetslivsorientering på engelska för dem som kan dra nytta av det är en bra och välkommen metod. En utvidgad användning av fjärrekommunikation i invandrarundervisningen skulle göra det möjligt att erbjuda kurser i samhällsorientering också på mindre orter med få invandrare som talar samma språk.

I många europeiska länder ges enligt sakkunnigyttranden motsvarande samhällsorientering i mån av möjlighet på invandrarens eget språk eller på ett annat språk som han eller hon behärskar väl. I den finländska integrationsutbildningen ges samhällsorienteringen för invandrare i huvudsak på finska. Finlands Flyktinghjälp har i ett omfattande samarbetsnät utvecklat samhällsorientering för invandrare på deras eget språk. Kursen bygger på ett enhetligt studiematerial och klara kvalitetskriterier. Efter en sådan kurs har deltagarna övergripande kunskaper om det finländska samhället och dess värden samt om sina rättigheter och skyldigheter och om hur vardagen fungerar. Enligt sakkunnigyttrandena påverkades studieresultaten positivt av att utbildarna hade invandrarbakgrund.

Utskottet menar att det i början av integrationen är till stor fördel om invandraren får information om Finland, det finländska samhället och rådande värderingar på det eller de språk han eller hon bäst förstår. I början av integrationen behövs det tillräckligt med lämpliga stödåtgärder för arbetstagare och arbetsgivare som i arbetet använder andra språk än finska eller svenska (t.ex. engelska). Stödåtgärderna kan exempelvis utgöras av anvisningar om arbetssäkerhetspraxis eller av tolkningstjänster som utnyttjas vid behov.

Kunskaper i finska eller svenska stärker möjligheterna till sysselsättning

Det är bra om invandraren på ett så tidigt stadium av integrationen som möjligt får tillfälle att delta i arbetslivet. Att vara ute i arbetslivet underlättar språkinläringen och ger bättre möjligheter att tillägna sig den finländska kulturen, samhällsvärderingarna och hur samhället fungerar. För att klara sig i samhället och arbetslivet krävs det enligt sakkunniga tillräckliga kunskaper i finska eller svenska, även om det inledningsvis kan räcka med kunskaper exempelvis i engelska. Enligt en av utskottet beställd forskningsrapport¹⁶ har strukturomvandlingen på arbetsmarknaden haft konsekvenser också för sysselsättningen av invandrare; i takt med att arbetstillfällena inom industrin

Betänkande ReUB 6/2018 rd

minskat har allt fler invandrare fått sitt första jobb inom servicebranscherna. I kundserviceuppgifter krävs ofta goda språkkunskaper.

Utskottet menar att arbetsgivarna måste erbjudas stöd och handlingsmodeller som uppmuntrar dem att anställa invandrare som i början av integrationsprocessen ännu har svaga kunskaper i finska eller svenska. Arbetstagarna bör också ges möjlighet till kompletterande språkstudier vid sidan av arbetet. Också invandrare som redan fått jobb och vars integrationsplan på maximalt tre år löpt ut måste ges reella möjligheter till frivilliga studier i språk och kultur. Språkstudierna kan exempelvis stödjas genom ett tillräckligt gott urval av webbkurser och andra möjligheter till flerformsstudier.

Integrationsutbildningens språkstudier

De som deltar i integrationsutbildning är i regel andra invandrare än sådana som fått uppehållstillstånd som beviljas på grundval av arbete. Enligt statens revisionsverks granskning av integrationsutbildningen¹⁷ uppnådde de deltagande invandrarna ofta inte den eftersträlvade språkkunskapsnivån B1.1, som motsvarade elementära kunskaper i finska eller svenska¹⁸. Fungerande elementära språkfärdigheter betyder enligt läroplanen för Utbildningsstyrelsens integrationsutbildning att den studerande får sådan beredskap i finska eller svenska som behövs i Finland både i vardagslivet och i arbete och utbildning¹⁹. Den eftersträlvade nivån uppnåddes endast av knappt 35 procent av dem som avslutade integrationsutbildningen åren 2013—2016. Enligt revisionsverkets granskning var det något mer sannolikt att nå bättre språkkunskaper i arbetskraftsutbildning än i frivillig utbildning. Det är enligt de sakkunniga utskottet hört svårt att bedöma hur effektiv integrationsutbildningen är, eftersom deltagarna har ytterst varierande bakgrund. En del kan helt sakna utbildning, medan andra har doktorsgrad. Dessutom kan åldern variera från 17 år till över 60 år. Vidare finns det deltagare från många olika länder och språkgrupper.

De sakkunniga lyfte fram att närings-, trafik- och miljöcentralerna upphandlar integrationsutbildning utifrån anbudstävlingar. Det har lett till att utbildningstjänsterna produceras av sinsemellan mycket heterogena aktörer. Finska språknämnden, det högsta sakkunnigorganet för den finska språkvården, lyfte i sitt ställningstagande 1/2017 fram oron över kvaliteten på integrationsutbildningens språkundervisning²⁰. Enligt finska språknämnden är integrationsutbildningen till sin natur en offentlig tjänst som stödjer samhället i stort. Att ordna utbildning för ett växande antal elever utifrån ett anbudsförfarande är inte längre ett fungerande alternativ. När utbildarna växlar med varje anbudstävlan går det inte att bygga upp långsiktiga kontakter till arbetslivet, och utbildarna får inte möjlighet att samla på sig erfarenheter som säkerställer undervisningens kvalitet. Enligt

---

16 Rinne H. ym. Kotoutumissuunnitelma ja työllistyminen. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2/2018.

17 Statens revisionsverks effektivitetsrevisionsberättelser 15/2018. <https://www.vtv.fi/sv/publikationer/integrationsutbildning/>.

18 <https://kotouttaminen.fi/sv/sprakliga-malsattningar>

19 Utbildningsstyrelsen: Grunderna för läroplanen för integrationsutbildningen för vuxna invandrare 2012. https://www.oph.fi/download/139625_grunderna_for_laroplanen_for_integrationsutbildning_av_vuxna_invandrare_2012.pdf.

20 Finska språknämndens ställningstagande 1/2017. Aikuisten maahanmuuttajien kielenopetuksen laatu on varmistettava. <https://www.kielikello.fi/-/aikuisten-maahanmuuttajien-kielenopetuksen-laatu-on-varmistettava>.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

nämndens ställningstagande vore det också naturligt att ansvaret för ordnandet av integrationsutbildning skulle anvisas undervisnings- och kulturministeriet, som har kompetens inom undervisning och kontroll av undervisningskvaliteten, i stället för arbets- och näringsministeriet. Utskottet anser att oron över språkutbildningens kvalitet är relevant. För att studieresultaten ska bli bättre måste språkutbildningen ses över i grunden.

Ett mål är att lära sig språket i arbetslivet

Sakkunniga har lyft fram att en förutsättning för en välfungerande mångkulturell arbetsorganisation är att de anställda har tillräckligt goda kunskaper i det gemensamma språket. Det finländska arbetslivet kräver enligt sakkunniga att de anställda har bred kompetens, där utöver yrkesfärdigheterna även den sociala växelverkan och förståelsen för arbetsrelaterade regler och anvisningar har en viktig ställning. Till exempel är det viktigt att tillägna sig och förstå hur verksamhetskulturen på arbetsplatsen är kopplad till arbets säkerheten och exempelvis till lagstiftningen om klienter och patienter inom hälso- och sjukvården.

Det främsta målet med integrationsutbildningen är att deltagarna ska få de färdigheter som krävs i arbetslivet, det vill säga tillräckliga kunskaper om det finländska samhället, arbetslivsfärdigheter och tillräckliga språkkunskaper. Det finns inte särskilt mycket forskning om undervisningen och studierna i det språk som krävs i arbetslivet, även om Utbildningsstyrelsens uppdaterade modeller för genomförande av integrationsutbildning understryker vikten av yrkesrelaterade språkkunskaper och av en snabb övergång till fortsatta studier eller till arbetslivet efter avslutad utbildning. Forskningen visar att vissa arbetsuppgifter förutsätter växelverkan och tillräckliga kommunikativa färdigheter på det språk som arbetsorganisationen använder. De språkliga situationerna och möjligheterna att lära sig språket varierar också beroende på arbetsuppgift²¹. Möjligheterna att lära sig ett språk i arbetet och på arbetsplatsen är beroende av vilket slags arbete man utför. Språkfärdigheterna utvecklas bäst i uppgifter där man kommunicerar med människor. Jobbet kan också vara rutinartat eller ensamt, vilket inte utvecklar språkfärdigheterna särskilt mycket. Utskottet anser att integrationsutbildningens språkstudier i högre grad bör inriktas på att förbättra de språkkunskaper som behövs i arbetslivet och inom olika yrkeskategorier. Studieresultaten kan stärkas genom att den eftersträfvade nivån för språkkunskaperna fastställs utifrån den nyanländas utbildningsbakgrund. Exempelvis Danmark och Norge tillämpar en differentierad språkutbildning enligt utbildningsbakgrund²².

Utskottet understryker att språkstudierna i högre grad bör vara obligatoriska. Det behövs mer permanenta lösningar för hur språkundervisningen ordnas. Det bör också utredas vilket ministerium som är bäst ägnat att ansvara för säkerställandet av kvalitet och goda studieresultat i integrationsutbildningens språkundervisning. Språkstudierna bör kopplas till integrationsplanen och göras mer obligatoriska på så sätt att den som fått uppehållstillstånd ska påvisa att han eller hon nått den

21 Lilja ja Tapaninen. Millaisia mahdollisuuksia suomen kielen oppimiseen tarjoutuu rakennusalan työtehtävissä. Kieli, koulutus ja yhteiskunta, 9(1) 2018). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2018/kulmarautoja-ja-ruuvikoneita-millaisia-mahdollisuuksia-suomen-kielen-oppimiseen-tarjoutuu-rakennusalan-tyotehtavissa>.

22 <http://uim.dk/arbejdsomrader/danskundervisning-og-prover-for-udlaendinge/danskuddannelse/danskuddannelse-1-2-og-3>. <https://www.kompetansenorge.no/English/Immigrant-integration/#ob=9649&Law-sandregulations4>.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

eftersträvade färdighetsnivån inom en viss tid från det att språkstudierna inleddes. Enligt gällande integrationslag ska invandraren iaktta integrationsplanen och söka sig till och regelbundet delta i den undervisning i finska eller svenska som ingår i planen. Om invandraren utan giltig orsak vägrar delta i arbetet med att utarbeta en integrationsplan eller i en specifik överenskommen åtgärd i planen får enligt 17 § i integrationslagen hans eller hennes rätt till arbetslöshetsförmån begränsas eller utkomststödet sänkas. Det är enligt utskottet inte motiverat att det för invandrare som vistats länge i landet och haft möjlighet att delta i språkutbildning ordnas offentligt bekostade tolktjänster. Ersättningarna till dem som ordnar språkkurser inom ramen för integrationsutbildningen bör vara kopplade till studieresultaten.

Hur olika invandrargrupper integreras i Finland

Integrationen av invandrare som flyttat på grund av arbete

Sysselsättningsnivån för befolkningen med invandrabakgrund präglas i hög grad av att gruppen är mycket heterogen. Det finns personer som flyttar till Finland därför att de redan har avtalat om en anställning eller har goda chanser att hitta sysselsättning. Enligt inrikesministeriets publikation Migration lägesöversikt 1/ 2018 vill regeringen satsa på att göra Finland attraktivt i internationella talangers och arbetstagares ögon. De som invandrar på grund av arbete utgör dock en tämligen heterogen grupp, liksom invandrarna i Finland i allmänhet. En stor del av arbetskraftsinvandringen hänför sig till typiska arbetstagaryrken inom byggnad, transport och service. Finland tar också emot högutbildade specialister med jobb som motsvarar utbildningen, men det finns också högutbildade som har svårt att hitta jobb som motsvarar deras utbildning. Utskottet ser det som viktigt att utveckla integrationstjänsterna också för dem som flyttar till Finland för att arbeta. Många av dem kunde dra nytta av och exempelvis stärka sina språkkunskaper genom integrationstjänster vid sidan av arbetet.

I fråga om arbetskraftsinvandrare, och i synnerhet invandrare med specialkunskaper, har det i sakkunnigyttranden lyfts fram att beslutet att stanna i Finland eller återvända hem ofta främst beror på hur väl integrationen av deras barn och makar har lyckats. Makarna utgör inte någon primär målgrupp för arbetskraftsmyndigheterna, så de får ofta rådgivning som bidrar till integrationen och sysselsättningen endast genom makens arbetsgivare.

Vid sidan av båda föräldrarnas sysselsättningsmöjligheter är barnens utbildningsmöjligheter viktiga för beslutet att bosätta sig i Finland. Det gäller i synnerhet arbetskraftsinvandrare. Enligt lagen om grundläggande utbildning är undervisningsspråket i den grundläggande utbildningen antingen finska eller svenska. Enligt samma lag kan en del av undervisningen meddelas på något annat språk än elevens egna ovan nämnda språk, om detta inte äventyrar elevens möjligheter att följa undervisningen (10 § i lagen om grundläggande utbildning, 628/1998). Genom sakkunnigutfrågningen framgick det att särskilt högutbildade invandrare i expertuppgifter uppskattar att barnen har möjlighet att få grundläggande utbildning företrädesvis på engelska.

Högkvalificerade invandrare som jobbar på universitet eller i internationella företag klarar sig bra med engelska på jobbet, men i samhället i övrigt skulle också de ha nytta av att kunna finska eller svenska. I nuläget är integrationstjänsterna för utländska specialister dåligt samordnade och

Betänkande ReUB 6/2018 rd

splittrade mellan olika myndigheterna. Det är angeläget att underlätta integrationen av utländska specialister genom rådgivningstjänster som fokuserar på deras särskilda behov.

Diskrimineringen på arbetsmarknaden

Enligt de sakkunniga som utskottet har utfrågat påverkas möjligheterna för personer med invandrarbakgrund att få jobb av attityderna mot dem. Hur väl en invandrare integreras beror dels på hans eller hennes egna aktiviteter och samhällets integrationsinsatser, dels på det omgivande samhällets attityder. Det behövs starkare insatser för att främja toleransen och förståelsen för mångfald inom såväl näringslivet som samhället i övrigt. Integreringen av invandrare motverkar samtidigt diskriminering, eftersom integrationsåtgärderna ger dem som fått uppehållstillstånd möjlighet att jämlikt delta i det finländska samhället och arbetslivet.

Det har föreslagits olika vägar att höja sysselsättningen bland invandrarna. En möjlighet som lyfts fram är flexibla anställningsvillkor. Under sakkunnigutfrågningen kom det likväl fram att arbetsmarknaden i Finland inte kan delas upp i flera arbetsmarknader med olika regler och lönenivåer för olika arbetstagargrupper. Det är enligt utskottet ändå motiverat att skapa bättre regler för verksamhet av typen arbetspraktik, som gör det möjligt för invandrare att snabbare komma ut på arbetsmarknaden. Det kräver regelrätta förhandlingar mellan arbetsmarknadsorganisationerna.

Byggnadsförbundet och Byggnadsindustrin RT initierade ett försök med arbetsprövning, där intresserade ges möjlighet att få inblick i en ny bransch genom arbete²³. Reglerna för arbetsprövningen avtalades i kollektivavtalsförhandlingarna. Arbetsprövning kunde utföras på arbetsplatser där det avtalats med förtroendemannen om möjligheten att ingå arbetsprövningsavtal. Arbetsprövningen kunde pågå i sex månader och lönen var minst sex euro i timmen för arbetstagare och 1 250 euro i månaden för funktionärer. Dessutom skulle en annan arbetstagare eller funktionär utses till handledare för den som utför arbetsprövning. Enligt sakkunniga var syftet med arbetsprövningen att hjälpa marginaliserade personer att komma in i byggbranschen genom lärande i arbetet. Försöket ledde dock endast till ett fåtal försöksperioder i hela landet.

De regionala sysselsättningsförsöken byggde på ett av regeringen Sipiläs spetsprojekt. I försöket erbjöd kommunerna i vissa regioner klienter som varit arbetslösa länge offentliga arbetskrafts- och företagstjänster²⁴. Inom ramen för försöket utvecklades tjänster som stödjer sysselsättningen av arbetslösa och olika handlingsmodeller för tjänsterna. I två försöksregioner testades också en tjänst kallad arbetslivsprövning som ersättning för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte. De kommuner som deltog i försöket ansvarade också för integreringen. Försöket hade sin styrka i att långvarigt arbetslösa fick inte bara jobbsökningshjälp utan också utbildning, hälsovård och socialvård på ett och samma ställe.

---

23 <https://www.rakennusteollisuus.fi/Tietoa-alasta/Tyoelama/Tyoehtosopimukset/6-euron-tyokokeilu/> <https://rakennusliitto.fi/2017/02/13/6-euron-tyokokeilu-1-3-2017-alkaen/>.

24 Lag om ett försök med regionalt tillhandahållande av arbetskrafts- och företagstjänster samt med arbetslivsprövning (505/2017). Lagen trädde i kraft 1.8.2017 och var i kraft till utgången av 2018.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

Enligt en av utskottet beställd forskningsrapport²⁵ visade det sig att lönesubventionerat arbete var en fungerande väg till sysselsättning för såväl män som kvinnor. Ett flertal sakkunnigyttranden till utskottet lyfte fram att åtgärder med nära koppling till arbetslivet gynnar sysselsättningen av invandrare. Det är angeläget att invandrare i integrationsfasen får en personlig, målinriktad och flexibel färdplan enligt vilken de kan få personlig, mångprofessionell service och hjälp att hitta jobb. Utskottet understryker att stödåtgärder med nära koppling till arbetslivet och olika slag av arbetsförsök behövs för att främja sysselsättningen av nyanlända invandrare och andra grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden.

Situationen för kvinnor, barn och unga med invandrabakgrund

Två av fem kvinnor med invandrabakgrund är inte sysselsatta, utan står utanför arbetsmarknaden eller är arbetslösa²⁶. I sakkunnigyttranden till utskottet framfördes det att det i integrationen av kvinnor med invandrabakgrund är viktigt att uppmuntra kvinnorna att göra saker utanför hemmet och delta i det finländska samhället. Integrationsfunktionerna är splittrade mellan olika aktörer — arbetskraftsförvaltningen och kommunerna — vilket enligt sakkunniga lett till att kvinnor med invandrabakgrund inte nås av tjänsterna i tillräcklig utsträckning.

Sakkunnigyttrandena visar vidare att den svaga sysselsättningen bland kvinnor med invandrabakgrund också beror på kulturen i utgångslandet och att kvinnorna därför stannar hemma och sköter barnen. OECD behandlar i en rapport från augusti 2018 migration, integration och integrering i Finland. Att i synnerhet kvinnor som kommit till Finland som flyktingar är svagt representerade på arbetsmarknaden har enligt rapporten kopplingar till möjligheterna att utnyttja hemvårdsstöd och andra sociala förmåner. De sociala förmånerna ger sammantagna i många fall större disponibla inkomster än mödrar med låg utbildning eller svaga kunskaper i finska eller svenska skulle få genom arbete utanför hemmet. Därför söker sig kvinnorna inte ut på arbetsmarknaden, utan stannar i stället hemma och sköter barnen. Enligt OECD bör Finland stärka integrationen av invandrare genom att se över hemvårdsstödet. Enligt utskottet är det motiverat att dessa synpunkter beaktas i samband med översynen av det sociala trygghetssystemet.

Den del av samhällslivet som finns utanför hemmet är i Finland i hög grad präglad av arbetslivet. Att lära sig språket och kulturen, inhämta arbetslivsfärdigheter och bli en del av gemenskapen i bostadsområdet hjälper kvinnor med invandrabakgrund att hitta jobb. Det är i sin tur lättare om invandrarnas barn i förskoleåldern har tillgång till småbarnspedagogik. Den tredje sektorns organisationer och det fria bildningsarbetet spelar en stor roll i strävan att sänka de kulturella hindren och öka samvaron och samverkan mellan befolkningen med invandrabakgrund och majoritetsbefolkningen.

Av sakkunnigutfrågningen framgick det att många kvinnor med invandrabakgrund inte tillräckligt väl känner till sina rättigheter och skyldigheter i det finländska samhället och på arbetsmarknaden. Utskottet finner det angeläget att snabbt hitta nya sätt att gynna sysselsättningen av kvin-

---

25 Rinne H. ym. Kotoutumissuunnitelma ja työllistyminen. Eduskunnan tarkastusvaliokunnan julkaisu 2/2018.

26 Statistikcentralen. Undersökning om arbete och välfärd hos personer med utländsk härkomst 2014.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

nor med invandrabakgrund. Kvinnor med invandrabakgrund bör utgöra en särskild målgrupp för integrationstjänsterna, så att de i klart högre utsträckning än i dag omfattas av tjänsterna.

Om kvinnor med invandrabakgrund mer aktivt deltar i arbetslivet minskar också den etniska isoleringen. Kvinnor med invandrabakgrund som aktivt deltar i arbetslivet får också starkare fotfäste i det omgivande samhället. Det är enligt utskottet likaså viktigt att kvinnor med invandrabakgrund är aktiva inom den tredje sektorn och det fria bildningsarbetet, tillsammans med representanter för majoritetsbefolkningen. Det bidrar också till att befolkningen med invandrabakgrund accepteras som en fullvärdig och jämlik befolkningsgrupp.

Att kvinnor med invandrabakgrund får utbildning och jobb betyder mycket inte bara för dem själva utan också för deras barn och barnens framtid i det finländska samhället. Barnens framtid är knuten till föräldrarnas, eftersom hela familjens integration och socioekonomiska ställning påverkar hur väl utbildade barnen blir. I många familjer med invandrabakgrund skulle familjens inkomstnivå och barnens situation förbättras om mamman arbetade. Nästan 60 procent av alla barn och unga under 18 år levde år 2012 i hushåll som hörde till de två lägsta inkomstdecilerna. Sakkunnigyttrandena pekar på att risken för att bli ställd utanför utbildning och arbetsmarknad verkar särskilt stor för unga som kommit till Finland som tonåringar och har svaga kunskaper i landets officiella språk. En undersökning av sysselsättningen bland unga med flyktingbakgrund i Norden visar att denna grupp mest gynnas av lönesubvention och andra stödåtgärder som anknyter till normalt lönearbete²⁷. Enligt sakkunnigyttrandet ger det så gott som alltid goda resultat och är ekonomiskt lönsamt att förebygga problem hos barn och unga.

Sakkunniga har framfört att deltagande i småbarnspedagogik klart förbättrar kunskaperna i finska eller svenska hos barn med invandrabakgrund. De skulle bli mer delaktiga i det finländska samhället om de i högre grad än i dag deltog i småbarnspedagogisk verksamhet. Enligt de senaste Pisaresultaten blir elever med invandrabakgrund fortfarande klart efter andra finländska elever, även om resultaten måste tolkas med viss försiktighet, eftersom samplet av elever med invandrabakgrund är relativt litet. Pisa (Programme for International Students Assessment) är OECD-ländernas gemensamma forskningsprogram för produktion av kunskap om utbildningen och dess resultat och om lärande utanför skolan. Pisastudien har också en internationell referensram. Utskottet ser det som angeläget att barn med invandrabakgrund deltar i småbarnspedagogisk verksamhet i ökad utsträckning.

Olika invandrargrupper behöver olika integrationstjänster

Många sakkunnigyttrandet lyfte på olika sätt fram vikten av att integrationsåtgärderna inriktas utifrån specifika invandrargrupper, eftersom invandrarna sinsemellan utgör grupper med mycket varierande särdrag. En stor del av invandrarna har flyttat till Finland på grund av arbete, och många av dem behöver bara lätt handledning och rådgivning för att få fotfäste på arbetsmarknaden, förutsatt att deras kompetens kan identifieras tillräckligt väl. Flyktingar behöver avsevärt mycket mer hjälp av hela integrationssystemet för att bli integrerade, särskilt om uppehållstillståndsprocessen dragit ut på tiden. I nuläget är integrationsprocessen så komplicerad att nyanlända flyktingar behöver personlig handledning för att klara av den rent praktiskt. Utskottet anser att

---

²⁷ Gauffin & Lyytinen 2017. Working for integration.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

processen måste bli enklare och smidigare. Integrationssystemet måste producera tjänster för invandrare oberoende av om de kommit på grund av arbete, av familjescäl eller som flyktingar. Det måste för de olika grupperna finnas servicealternativ som motsvarar deras särskilda behov och de måste få hjälp med att hitta dessa tjänster. Tjänsterna ska sporra invandrarna till aktivitet och integration genom egna åtgärder.

Organisationernas och det fria bildningsarbetets roll i integreringen

Medverkan i arbetslivet eller tredje sektorns, det vill säga organisationernas och det fria bildningsarbetets, verksamhet ger invandrare som ska integreras möjligheter att lära sig hur det finländska samhället fungerar och att nätverka med majoritetsbefolkningen. Sakkunniga som utskottet hört har lyft fram att arbetet inom tredje sektorn behöver ges en mer central roll inom integreringen och överlag inom samverkan mellan finländare med invandrarbakgrund och infödda finländare.

Sakkunniga menar att tredje sektorn ofta fungerar som ett viktigt stöd i den inledande fasen av integrationen, framför allt bland asylsökande och flyktingar. Den bärande tanken inom integreringen i tredje sektorns verksamhet är att öka engagemanget i samhället och att samverka jämlikt med majoritetsbefolkningen. Det är naturliga arbetsätt inom det fria bildningsarbetet och organisationerna att höja mottagningsberedskapen och att främja samverkan mellan olika befolkningsgrupper. Till exempel folkhögskolorna har kunnat tillhandahålla integreringstjänster snabbt och flexibelt. Organisationerna kan också effektivare än myndigheterna stödja och möjliggöra invandrarernas medverkan och aktivitet i det civila samhället. Utskottet anser att tredje sektorn bör ta över en betydligt större del av integreringen. Det kräver att myndigheternas och tredje sektorns roller omdefinieras och att en ny verksamhetskultur med fokus på organisationernas och det fria bildningsarbetets roll uppstår i Finland. Aktörerna inom tredje sektorn erbjuder dem som omfattas av integreringsåtgärder behövliga möjligheter att skapa nätverk i vardagen med andra finländare.

Enligt utskottets uppfattning behöver tredje sektorns verksamhet få stärkt betydelse för de samlade integreringsåtgärderna. Integreringsverksamheten inom tredje sektorn bör tillförsäkras tillräckliga ekonomiska förutsättningar. Men ansvaret för främjande av integration ska bäras av myndigheterna.

Utskottet ser det som motiverat att undersöka möjligheterna att sammanföra frivilligorganisationernas verksamhet inom mottagning och integrering av invandrare under en gemensam paraplyorganisation på samma sätt som inom utvecklingssamarbetet (Kepa, paraplyorganisationen för organisationer som bedriver utvecklingssamarbete).

Utskottets slutsatser

I det här betänkandet har fokus legat på hur integreringsåtgärderna fungerar, i synnerhet när det gäller att främja sysselsättningen av invandrare. Invandrarernas sysselsättning minskar stödbehovet och ökar skatteinkomsterna. De invandrare som permanent förblir utanför arbetskraften belastar för sin del de offentliga finanserna på lång sikt. Integreringsåtgärderna inleds efter beviljat uppehållstillstånd. Därför har utskottet också tagit upp längden på asylprocessen. En lång process leder till långsammare integration och kan rentav undergräva integreringsåtgärderna.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

Snabba upp processerna

Den svaga sysselsättningen bland personer med invandrarbakgrund beror på en rad olika faktorer. Utskottet anser att dagens integreringspolitik inte fungerar och att det behövs nya lösningar för att få ordning på situationen. Vi måste se över integreringssystemet, snabba upp integreringsprocesserna och göra integreringsåtgärderna mer förpliktande och se till att de får bättre genomslag. Målet för all integreringsverksamhet är att invandrarna ska få tillräckliga samhälls- och arbetslivsfärdigheter och språkkunskaper, som är förutsättningar för att hitta arbete. Utskottet anser att asylprocessen tar för lång tid. Följden blir att integrationen efter beviljat uppehållstillstånd blir långsammare. Alla processer behöver snabbas upp, från handläggning av ansökan om uppehållstillstånd till integrering och inträde på arbetsmarknaden.

Utskottet anser att den inledande kartläggningen av integreringen och upprättandet av integrationsplanen i nuläget infaller för sent både i kommunerna och på arbets- och näringsbyråerna. På den här punkten föreslås förbättringar i revideringen av integrationslagen som nu behandlas i riksdagen. Integreringsåtgärderna tar för lång tid och integrationsperioden bör i regel kortas ner till ett år. Den nuvarande lagstiftningen ger invandrare möjligheter att omfattas av integrationsåtgärder i regel fem år från erhållande av uppehållstillståndet och i enskilda fall även längre.

Inträde på arbetsmarknaden

Sysselsättningen har stor betydelse för att integrationen ska lyckas. Invandrarna behöver på ett så tidigt stadium av integrationen som möjligt få tillfälle att delta i arbetslivet. Detta blir lättare om de lär sig finska eller svenska. Att vara ute i arbetslivet ger invandrarna bättre möjligheter att tillägna sig den finländska kulturen, samhällsvärderingarna och hur samhället fungerar. Vidare anser utskottet att servicesystemen bättre måste stödja företagens behov av information, så att företagen bättre kan sysselsätta invandrare.

Enligt en forskningsrapport beställd av utskottet visade sig lönesubventionerat arbete vara en bra åtgärd för att främja sysselsättning. Ett flertal sakkunnigyttranden till utskottet lyfte fram att åtgärder med nära koppling till arbetslivet gynnar sysselsättningen av invandrare. Utskottet understryker att stödåtgärder med nära koppling till arbetslivet och olika slag av arbetsförsök behövs för att främja sysselsättningen av invandrare. Följaktligen föreslår utskottet att det införs bättre regler för verksamhet av typen arbetspraktik, som gör det möjligt för invandrare att snabbare komma ut på arbetsmarknaden. Det kräver regelrätta förhandlingar mellan arbetsmarknadsorganisationerna.

För det finländska samhället och hållbarheten i de offentliga finanserna är det viktigt att sysselsättningstalet stiger betydligt. En invandring som stöder utbudet på arbetskraft bidrar till att sysselsättningstalet stiger. Därför är det väsentligt att invandrarna får bättre möjligheter att hitta arbete.

Utskottet finner det angeläget att snabbt hitta nya sätt att gynna sysselsättningen av kvinnor med invandrarbakgrund. Kvinnor med invandrarbakgrund bör utgöra en särskild målgrupp för integrationstjänsterna, så att de i klart högre utsträckning än i dag omfattas av tjänsterna. Småbarns- pedagogisk verksamhet för barnen gör det möjligt för invandrarkvinnor att utbilda sig och delta i

Betänkande ReUB 6/2018 rd

arbetslivet. Även den sociala tryggheten bör dimensioneras så att den motiverar till förvärvsarbete. Kvinnor med invandrabakgrund löper stor risk att bli beroende av sociala trygghetsförmåner. När den sociala tryggheten reformeras är det därför viktigt att se till att systemet också ger invandrarkvinnor incitament.

Utskottet anser att integreringen också bör beakta att invandrabefolkningen är heterogen. Servicesystemet måste producera tjänster för invandrare oberoende av om de kommit på grund av arbete, av familjeskäl eller som flyktingar. Det måste för de olika grupperna finnas servicealternativ som motsvarar deras särskilda behov och banar väg för inträde i arbetslivet. Tjänsterna ska sporra invandrarna till aktivitet och integration genom egna åtgärder. En stor del av invandrarna har flyttat till Finland på grund av arbete, och många av dem behöver bara lätt handledning och rådgivning för att få fotfäste på arbetsmarknaden. Flyktingar behöver avsevärt mycket mer hjälp av hela integrationssystemet för att bli integrerade, särskilt om uppehållstillståndsprocessen dragit ut på tiden. I nuläget är integrationsprocessen så komplicerad att nyanlända flyktingar behöver personlig handledning för att klara av den rent praktiskt. Utskottet anser att processen måste bli enklare och smidigare.

Ansvarsfördelningen i fråga om integreringen

Integreringen är i nuläget splittrad, eftersom invandrare som försöker ta sig ut på arbetsmarknaden tillhandahålls tjänster av Arbetskraftsförvaltningen och invandrare som står utanför arbetsmarknaden tillhandahålls tjänster av kommunerna. Därför menar utskottet att det bör utredas om kommunerna skulle ha bättre förutsättningar för en integrering som leder till resultat och därmed kunna ta över ansvaret för integreringen. Kommunerna har redan nu en hel del ansvar inom integreringen, eftersom de ska utveckla, planera och följa upp integrationen på det lokala planet. För närvarande har kommunerna dock mycket varierande beredskap att organisera effektiv integrering. Det är angeläget att integrationsfrämjande tjänster finns tillgängliga i tillräcklig omfattning också på andra håll än i tillväxtcentra.

Studieverksamheten på förläggningarna

Utskottet anser att varje asylsökande bör få tillräcklig information om det finländska samhället i termer av handlingssätt, kultur, regler och värderingar redan under asylprocessen. Det bör genomföras genom studier enligt lagen om mottagande i flyktingförläggningarna, och studieresultatet bör säkerställas genom prov. Utskottet konstaterar att de asylsökandes rättigheter och skyldigheter bör vara i balans från det personen söker asyl i Finland.

Under ansökningsprocessen betalas mottagningspenning till de asylsökande, men systemet ska inte motivera till att leva på bidrag i fortsättningen. Mottagningspenningen går att minska i vissa fall. Men enligt uppgift görs dessa minskningar inte i nämnvärd grad. Utskottet understryker att asylsökande också i praktiken ska åläggas att delta i studieverksamhet. Därför anser utskottet det behövt att utreda hur mottagningspenningen kan utvecklas i en mer motiverande riktning för att främja aktivitet och lärande. Utskottet konstaterar att studieverksamhetens kvalitet och tillgången till tjänster i fortsättningen ska ägnas särskild uppmärksamhet. Det finns inte tillräckligt med statistiska uppgifter för hela landet om flyktingförläggningarnas studieverksamhet. Därför anser utskottet att bristerna i statistikföring och uppföljningen av verksamheten omedelbart bör

Betänkande ReUB 6/2018 rd

korrigeras. Utskottet ser det som viktigt att förläggningarna får en enhetlig verksamhetskultur som stöder integrationen.

Språkutbildningen inom integrationsutbildningen

Utskottet anser att den språkutbildning som tillhandahålls i form av integrationsutbildning i nuläget inte håller tillräckligt hög kvalitet med avseende på inlärningsresultaten i finska eller svenska. Den eftersträvade nivån enligt Utbildningsstyrelsens läroplan för integrationsutbildning uppnåddes endast av knappt 35 procent av dem som avslutade integrationsutbildningen åren 2013—2016. De målsatta språkkunskaperna är kunskaper i finska eller svenska som betraktas som tillräckliga i vardagsliv, arbete och utbildning. Utskottet förutsätter att språkutbildningen inom integrationsutbildningen ses över så att inlärningsresultaten blir bättre. För att ordna språkstudier behövs det mer bestående lösningar, eftersom utbildningsanordnarna inte har kvar tillräcklig kompetens när utbildningsproducenterna byts ut. Det behöver också utredas vilket ministerium som är bäst ägnat att ansvara för att säkerställa kvalitet och goda studieresultat i integrationsutbildningens språkundervisning över lag.

Språkstudierna enligt integrationsplanen bör bli mer obligatoriska på så sätt att det ingår i efterlevnaden av integrationsplanen att invandraren genom prov ska påvisa att han eller hon nått den eftersträvade färdighetsnivån inom en viss tid från det att språkstudierna inleddes.

Ersättningarna till dem som ordnar språkkurser inom ramen för integrationsutbildningen bör vara kopplade till studieresultatet. Utskottet anser att integrationsutbildningens språkstudier i högre grad bör inriktas på att förbättra de språkkunskaper som behövs i arbetslivet och inom olika yrkeskategorier. För att inlärningsresultaten ska bli effektivare ska den målsatta nivån inom språkutbildningen bestämmas efter personens utbildningsbakgrund.

Organisationer och fritt bildningsarbete

Utöver myndigheterna har också tredje sektorn, alltså organisationerna och det fria bildningsarbetet, en viktig roll inom integreringen. Utskottet anser att tredje sektorn bör tillmätas större vikt inom integreringen. Det kräver att arbetsfördelningen mellan myndigheterna och tredje sektorn omdefinieras och att en ny verksamhetskultur med fokus på organisationernas och det fria bildningsarbetets roll uppstår i Finland. Utskottet ser det som motiverat att undersöka möjligheterna att sammanföra frivilligorganisationernas verksamhet inom mottagning och integrering av invandrare under en gemensam paraplyorganisation på samma sätt som inom utvecklingssamarbetet. Tredje sektorns integreringsverksamhet bör tillförsäkras tillräckliga ekonomiska förutsättningar. Men ansvaret för att främja integration ska bäras av myndigheterna.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Revisionsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner ett ställningstagande med anledning av ärende EÅ 10/2017 rd.

Betänkande ReUB 6/2018 rd

Utskottets förslag till ställningstaganden

- 1. Riksdagen förutsätter att regeringen upprättar ett övergripande åtgärdsprogram gällande behovet av att se över integreringsåtgärderna och de reformer som ska genomföras. Åtgärdsprogrammet ska lämnas till riksdagen i form av en redogörelse senast 2020.*
- 2. Riksdagen förutsätter att regeringen omarbetar integrationslagen och övrig lagstiftning vid behov utifrån riksdagsbehandlingen av redogörelsen.*
- 3. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att integreringen snabbas upp betydligt på så sätt att integrationsperioden i regel varar ett år. Verksamheten ska effektiviseras jämfört med nuläget i alla faser så snart invandraren har kommit till Finland.*
- 4. Riksdagen förutsätter att regeringen för att integreringen ska fungera bättre och snabbare överför det samlade ansvaret för integrationstjänsterna till kommunerna och utreder hur tjänsterna kan tillhandahållas i tillräcklig omfattning också på andra håll än i tillväxtcentra.*
- 5. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att de servicesystem och servicestrukturer som stöder sysselsättningen av invandrare börjar fungera bättre så att de också svarar mot behoven hos företag som erbjuder arbete.*
- 6. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att handläggningen av ansökningar om uppehållstillstånd för arbetstagare snabbas upp. Handläggningen får ta högst två månader.*
- 7. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att omorganisera språkstudierna inom integrationsutbildningen på så sätt att undervisningskvaliteten garanteras och inlärningsresultaten förbättras så att de uppfyller målen för inläringen och kraven på språkkunskaper i arbetslivet.*
- 8. Riksdagen förutsätter att regeringen gör språkutbildningen mer förpliktande i integrationsplanen för invandrare som fått uppehållstillstånd på så sätt att utbildningen inbegriper ett språkprov.*
- 9. Riksdagen förutsätter att regeringen gör studierna inom mottagningstjänsterna för asylsökande mer förpliktande. Den asylsökande ska ha kännedom om hur samhället fungerar och vilka regler och värderingar som finns. För att säkerställa detta ska det ordnas ett prov.*
- 10. Riksdagen förutsätter att regeringen med det snaraste vidtar åtgärder för att främja sysselsättningen av kvinnor med invandrarbakgrund. Kvinnorna ska bli en särskild målgrupp för integreringstjänster.*
- 11. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att tredje sektorn, det vill säga organisationerna och det fria bildningsarbetet, tar över en större andel av integreringen och att re-*

Betänkande ReUB 6/2018 rd

geringen vidtar åtgärder för att omdefiniera arbetsfördelningen mellan myndigheterna och tredje sektorn.

Helsingfors 18.1.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Eero Heinäluoma sd
vice ordförande Olavi Ala-Nissilä cent
medlem Olli Immonen saf
medlem Johanna Karimäki gröna
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Maria Lohela blå
medlem Eero Reijonen cent
medlem Päivi Räsänen kd
medlem Kaj Turunen saml
ersättare Pia Viitanen sd.

Sekreterare var

forskare Tiina Vihtonen
utskottsråd Heidi Silvennoinen.